

Dómsmálaráðuneytið
Skúlagötu 4
101 Reykjavík

Austurlandi, 8. janúar 2026

Efni: Áform um jöfnun atkvæðavægis - breyting á kosningalögum nr. 112/2021

Samband sveitarfélaga á Austurlandi, SSA, þakkar möguleikann á því að senda inn umsögn um áform um breytingar á kosningalögum til að jafna atkvæðavægi.

Í löndum þar sem kjördæmi eru strjálbýl, er aukinn atkvæðisréttur íbúa talinn nauðsynlegur til að tryggja að á íbúa dreifbýlisins sé hlustað. Tryggja þarf að fámenn en víðfeðm svæði hafi vægi í stefnumótun til að stuðla að fjárfestingu í grunninnviðum, s.s. menntun, heilbrigðisþjónustu og samgöngum. Mikilvægt er að slík stefnumótun sé ekki alfarið í höndum höfuðborgarsvæðisins, heldur taki tillit til landfræðilegrar dreifingar landsins.

Væru atkvæði allra landsmanna metin jafnt, myndu hagsmunir höfuðborgarsvæðisins sjálfkrafa ráða, á kostnað innviða, atvinnumöguleika og samfélagslegrar sjálfbærni dreifbýlisins. Aukið atkvæðavægi hinna dreifðu byggða er því tæki til að tryggja jafnvægi milli þéttbýlis og dreifbýlis. Sömu röksemdir liggja að baki auknu atkvæðavægi fámennari svæða á hinum Norðurlöndunum og er það í fullu samræmi við stjórnarskrár ríkjanna.

Dreifbýl svæði eiga undir högg að sækja í lagasetningu og stefnumótun og sjá á eftir þeim tekjum sem verða til á svæðunum til höfuðborgarsvæðisins. Þaðan er svo aðeins brotabroti af tekjunum útteilt til baka. Mörg dæmi eru um að laga- og reglugerðarssetning hins opinbera hafi annars konar áhrif á hinar dreifðu byggðir, en á höfuðborgarsvæðinu og má þar nefna kílómetragjald og sýslumann. Færri raddir landsbyggðarinnar á þingi þýðir einfaldlega að hagsmunir hennar verði enn frekar fyrir borð bornir.

SSA geldur því varhug við frekari áformum um jöfnun atkvæðaréttar, þar sem það er í raun aðgerð til ójafnaðar, landsbyggðinni í óhag.

Fh. Sambands sveitarfélaga á Austurlandi,

Bryndís Fiona Ford
Framkvæmdastjóri SSA